

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.522/2025/18. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, 2026. február 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta, majd kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A rábírással, a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva, több ember sérelmére elkövetett emberkereskedelem és kényszermunka bűntette miatt Terheltl ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2025. június 6. napján kihirdetett 2.B.190/2024/49. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét a Btk. 192. § (2) bekezdés a) pont utolsó fordulata szerint minősíti.

A vádlottat 400 (négy száz) napi tétel, 5 000 (ötezer) Forint egy napi tétel összegű, 2 000 000 (kettőmillió) Forint végösszegű pénzbüntetésre is ítéli.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti, melynek végrehajtását – a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzése mellett – 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

A feltételes szabadsággal kapcsolatos rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének esetére vonatkozik.

Ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, egyéb esetben fogház.

A vádlott személyazonosító igazolványának száma: igazolványszám

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a 2025. június 6. napján kihirdetett 2.B.190/2024/49. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat emberkereskedelem és kényszermunka büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 192. § (2) bekezdés a) pont utolsó fordulata, (5) bekezdés d) pontja] miatt 2 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottal szemben 2 463 643 Ft erejéig vagyonek Kobzást rendelt el, illetve sértett1 magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 404 245 Ft bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen egyfelől az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása, vele szemben hosszabb tartamú, fegyház fokozatú szabadságvesztés és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében.

[3] Fellebbezésének írásbeli indokolásában írtak szerint az elsőfokú bíróság a vádlott büntetlen előéletének eltúlzott enyhítő hatást tulajdonított azon jelentős súlyosító körülmény ellenére, amely szerint az emberkereskedelem és kényszermunka büntette statisztikai adatokkal igazoltan a vármegyei főügyészség illetékességi területén a leginkább elszaporodott. Hangsúlyozta, hogy sértett1 és sértett3 sértettek által végzett állatgondozás nem tekinthető könnyű fizikai munkának, a láncfűrészsel sértett1 által végzett, megfelelő védőfelszerelés nélküli munka az egészségre és testi épségre veszélyes, sértett2 sértett munkaideje pedig nem tekinthető kevésnek. Emellett az időskorú, megromlott egészségi állapotú sértett3 sértett esetében az elkövetési idő 5 év, ami a vádlott kitartó szándékára utal. Ilyen körülmények mellett a súlyosító és enyhítő tényezők egymáshoz viszonyított száma és súlya nem indokolta a törvényi minimumot el nem érő, az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztést. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a vádlottal szemben a középértékkel egyező fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés és ehhez igazodó tartamú mellékbüntetés kiszabására tett indítványt.

[4] Másfelől a vádlott élt fellebbezéssel – az elsőfokú ítélet kihirdetésekor – felmentése érdekében, védője pedig írásban, elsődlegesen a vádlott felmentése és a vagyonek Kobzás mellőzése, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

[5] A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség a Bf.280/2025/2. számú átiratában a bejelentett ügyészségi fellebbezést – annak helyes indokainál fogva – fenntartotta, a védelmi fellebbezést alaptalannak találta. Álláspontja szerint az elsőfokú

bíróság a perrendi szabályokat betartva a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta, megalapozott tényállást rögzített, így a felmentésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethetnek. Helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és törvényes a cselekmény minősítése, ugyanakkor a C) pontbeli tényállás alapján a bűncselekmény kétséget kizáró bizonyossággal nem állapítható meg. Rögzítette, hogy sértett³ sértett anyagi körülményei miatt kétségtől kizárhatóan kiszolgáltatott helyzetben volt, ami azonban önmagában nem elegendő, a bűncselekmény megállapításához szükséges a kizsákmányolás bizonyítható megvalósulása is. sértett³et a vádlott sem a munka jellegével és mennyiségével, sem az elhelyezési körülményeivel és a munkájáért ígért javadalmazással nem tévesztette meg, ugyanakkor az nem állapítható meg pontosan, hogy a sértett napi hány órában végzett munkát a vádlott számára, így az sem állapítható bizonyossággal, hogy ennek ellentételezéseként a számára biztosított lakhatás és teljes ellátás aránytalanul kevés volt. sértett³ sértett vallomása alapján a munkavégzés ideje hétköznapi naponta 2 óra is lehetett, amely mértékű munkavégzésért a szállás, teljes ellátás és bor, illetve télen a tüzelő biztosítása kizsákmányolásnak nem tekinthető.

[6] Mindezek ellenére az elsőfokú ügyészségnek a büntetés súlyosítására irányuló álláspontjával egyetértve arra is rámutatott, hogy a törvényszék a büntetéskiszabás jogi indokolása során nem hivatkozott a Btk. 82. §-ára, melyhez képest a törvényi minimum felében határozta meg a vádlott szabadságvesztés büntetését, így a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés lényeges súlyosítása indokolt. Ezen túlmenően a megfelelő vagyonnal és jövedelemmel rendelkező, a bűncselekményt haszonszerzés céljából elkövető terhelttel szemben a törvényszék a Btk. 50. § (2) bekezdését megsértve mellőzte a pénzbüntetés kiszabását. Ennek kapcsán utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet személyi részében feltüntetett vádlotti jövedelem csak a „töretlen csikók betörését követően viszonteladásból” származó jövedelem, amihez hozzá kell adni a házak bérbeadásából és az egyéb állapotok, illetve azok húsának eladásából származó jövedelmét is.

[7] További álláspontja szerint az elsőfokú bíróság törvénysértően nem rendelkezett a Btk. 74. § (2) bekezdésének c) pontja nyomán a vagyonelkobzásról a vádlott tulajdonában álló cím⁴³ alatti ingatlan vonatkozásában. A vádlott adóbevallásaira tekintettel az ingatlan megszerzésének időpontjában (2019. január 22.) a vádlott legális, adózott jövedelméhez képest bármilyen ingatlan megvásárlása nyilvánvalóan aránytalan volt. Összességében az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdés szerinti tanácsülés keretében történő megváltoztatására, a vádlottal szemben lényegesebb hosszabb tartamú, fegyház fokozatú szabadságvesztés, illetve közügyektől mellékbüntetés, valamint emellett pénzbüntetés kiszabására, a cím⁴³ alatti ingatlan vonatkozásában vagyonelkobzás elrendelésére, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[8] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában a fellebbviteli főügyészség átiratának a C) tényállási pontra vonatkozó megállapításával és indokolásával való egyetértését fejezte ki. Az A) pontbeli cselekmény kapcsán hangsúlyozta, hogy sértett¹ sértett a vádlott által biztosított elhelyezés során a korábbi hajléktalan, kiszolgáltatott életmódjához képest kedvezőbb körülmények közé került, tartós lakhatása, élelmezése biztosított volt, melynek ellentételezéseként a vádlottal való megegyezés alapján a vádlott gazdaságában

végzett munkát. Ezen körülmények miatt nem bizonyítható, hogy a vádlott a sértett esetében tényállásszerű magatartást fejtett ki, ami mellett hangsúlyozta azt is, hogy az elsőfokú bíróság maga is több ponton rámutatott arra, hogy a sértettet nem tekinti szavahihetőnek. A B) tényállási ponttal kapcsolatos álláspontja szerint a fizikailag teljesen elromlott állapotban lévő sértett felépüléséhez a vádlott nyújtott segítséget szállás és élelem biztosításával, hiszen a sértettnek önálló jövedelme nem volt. Majd miután fizikailag megerősödött, segédmunkásként helyezkedett el a cég1.-nél, fizetését ő maga vette fel, amiből a korábbi és a munkavégzési elhelyezése ellenértékeként a Terhelt1 vádlottal történő megállapodás alapján összesen 2 463 643 Ft-ot adott át a vádlottnak. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a sértett elhelyezése, a vádlottnál történő munkavégzése, valamint a munkavégzés során kapott végösszeg átadása a vádlott és a sértett közötti megállapodás eredménye volt. A vádlott nem fejtett ki olyan magatartást, ami a sértett kiszolgáltatott helyzetének kihasználására irányult. A sértett fizikailag való megerősödése, fizikai állapotának helyreállítása is a vádlottnak volt köszönhető.

[9] Ez a sértett is – sértett3 és sértett1 sértettekhez hasonlóan – a településen szabadon közlekedett, a sértettek saját maguknak, illetve a vádlott megbízása alapján a vádlott családjának is bevásároltak. Összességében a védelem álláspontja szerint a fellebbviteli főügyészség megállapítása nem csupán sértett3 sértett, hanem a másik két sértett vonatkozásában is irányadó, a vádlott büntetőjogi felelőssége kétséget kizáróan egyik sértett vonatkozásában sem állapítható meg, így nincs helye a vagyonek Kobzásnak sem. Másodlagos, a büntetés enyhítését célzó indítványa kapcsán hangsúlyozta, hogy büntetőjogi felelősség megállapítása esetén is csupán sértett1 és sértett2 sértettekről lehet szó, aminek a büntetés kiszabásának körében jelentősége van, miszerint nem három, hanem csak két sértett esetében valósult meg a bűncselekmény és az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a hajléktalan sértettek a vádlottnál történt elhelyezést követően a korábbi életviszonyaikhoz képest kedvezőbb helyzetbe kerültek. Mindezek a büntetés súlyosítása ellen hatnak, emellett az enyhítésre irányuló fellebbezést fenntartva az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés lényeges enyhítését tartotta indokoltnak.

[10] A másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezéseket a védőnek a Be. 598. § (5) bekezdése nyomán előterjesztett indítványára a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[11] A fellebbviteli főügyészség képviselője az írásban benyújtott átiratában foglaltakat változatlanul fenntartotta, miként a védő is. A védő a nyilvános ülésen perbeszédében kifogásolta, hogy a sértett szavahihetetlenségének ellenére a törvényszék több bizonyítási indítványát, így a szembesítés fogantatását szükségtelennek tartotta. Továbbra is hangsúlyozta, hogy mindhárom sértett vonatkozásában felmerült a szolgáltatás, ellenszolgáltatás kérdése, mindhárom sértett legyengült állapotban került a vádlotthoz, egészségi állapotuk javulása a vádlottnak köszönhető, aki lakhatást, ételmezést biztosított nekik. Ebből követően a fellebbviteli főügyészség átiratában írtak nem csupán sértett3 vonatkozásában helytállóak, hanem a másik két sértett esetében is, a Btk. 192. § (2) bekezdése szerinti kizsákmányoló jellegű magatartás egyik sértett vonatkozásában sem állapítható meg. Ugyanakkor másodlagos indítványa a sértett3 sértettet érintő cselekmény kiesése miatt a

büntetés lényeges enyhítésére irányult. Terheltl vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában ártatlanságát hangsúlyozva a védőjéhez való csatlakozását fejezte ki.

[12] A másodfokú bíróság a fellebbezések közül a vádlott és a védő által előterjesztett fellebbezés okára és irányára figyelemmel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb járulékos rendelkezésekre is. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság hivatalból - illetve részben az ügyészség indítványa alapján - döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (2) bekezdés a)-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[14] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és annak eredményeként túlnyomórészt megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, ami azonban annak hiányossága és ügyiratellenessége folytán részben megalapozatlan [Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pont]. E részbeni megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdése szerint az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt, sőt azt a másodfokú eljárásban ki is kellett küszöbölni (Kúria Bhar.I.166/2019., BH2019.220., Kúria Bhar.III.1.436/2018., EBH2009.B.9.).

[15] Részben perjogi kérdés, de a bizonyítékok értékeléséhez és ezáltal ténykérdésekhez is kapcsolódik, ezért itt kell kitérni az indokolási kötelezettség tartalmával kapcsolatos előírásokra.

[16] A bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második fordulata szerint a hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni (Kúria Bfv.777/2020/9., BH2025.193.).

[17] Az indokolási kötelezettség teljesítése a büntetőeljárási törvény által megkövetelt szükséges tartalmi elemek megtartásával valósul meg (BH2013.297.). A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerint az ítélet indokolásának szükséges tartalmi eleme azon bizonyítékoknak a megjelölése, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak

rövid indokolása, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért, avagy miért nem fogadott el. Az indokolásnak tartalmaznia kell a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelését (mérlegelését) és az értékelés – bírói meggyőződésen alapuló – eredményét [Be. 167. § (4) bekezdés].

[18] A Be. 167. § (3) bekezdése értelmében – miszerint a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító erejük – a bizonyítékok mérlegelésének szabadsága azt jelenti, hogy mindig a bírói mérlegelés dönti el az adott bizonyítási eszköz jelentőségét és bizonyító erejét. Az elsőfokú bíróság feladata – a vádirati tényállás által meghatározott keretek között – a valósághű tényállás tisztázásához szükséges valamennyi releváns bizonyíték feltárása, azok egymással történő összevetése, majd a bizonyítékoknak a logika és a büntetőeljárás szabályait követő értékeléséről való számadás. Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége során részletesen számot kell adni arról, hogy mely bizonyítékokat fogadott el, ennek mi az indoka és az indokolásból nyomon követhető módon ki kell tűnnie, hogy a tényállást mire alapította.

[19] Az indokolási kötelezettség immanens részét képezi tehát, hogy a bíróságnak magyarázatot kell adnia a döntéshozatali tevékenységéről és az ítéletből nyomon követhetőnek kell lenni, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeket irányadónak tekintett és amennyiben eltérő adatok állnak rendelkezésre, meg kell indokolni, hogy azok közül egyes adatokat miért fogadott el, míg másokat miért vetett el. Ekkor van abban a helyzetben a másodfokú bíróság, hogy ellenőrizni tudja, hogy a mérlegelés teljeskörű, valamennyi bizonyítékra kiterjedő volt-e és az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékoknak a megállapított tényállás megfelel-e.

[20] A bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság feladata, míg a másodfokú felülbírálat során ezen értékelő tevékenység ellenőrzésére kerül sor. Ennek során azonban alapvető eljárási szabály a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma, amely az elsőfokon lefolytatott bizonyítást védi. Ez a tilalom annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette, így nem mondhatja például azt, hogy egy elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomást nem fogad el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki, vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás vagy vallomásrész alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul venni, attól megalapozott tényállás esetén akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő (EBH2019.B.9.).

[21] A tényállás megalapozottságának vizsgálatát illetően előre kell bocsátani, hogy az ítéleti tényállás megalapozottságának fogalmát a büntetőeljárási törvény pozitív módon nem határozza meg. A megalapozott tényállás a törvényesen lefolytatott bizonyítási eljárást követően, a múltban lezajlott és a vádhatóság által vád tárgyává tett események valósághű, helyes és hiánytalan megállapítását jelenti. A tényállás tehát – a törvényi előírás grammatikai

és rendszertani értelmezéséből követően – akkor megalapozott, ha megalapozatlansági hibában nem szenved.

[22] Részleges megalapozatlanság esetén sor kerülhet a tényállás kiegészítésére (ez a hiányzó ténymegállapítás pótlását jelenti) vagy helyesbítésére (a meglévő ténymegállapítás módosítása vagy mellőzése), ami történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés, vagy felvett bizonyítás útján [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont]. A tényállás módosítása csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet.

[23] Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás kiegészítése valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns (ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékot nem fogadja el). Az ügyiratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós, az ügyiratokban rögzített tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékokból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetését helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró bíróság. A kiegészítés és a helyesbítés a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt semmiképp és a tényállás módosításának alapja minden esetben az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[24] A másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást is megállapíthat [Be. 593. § (1) bekezdés b)-c) pontok]. E jogszabályi rendelkezés nyújtott lehetőségen belül a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát akár bizonyítás felvétele nélkül is kiküszöbölheti oly módon, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapít meg.

[25] Az elsőfokú bíróságtól történő eltérő mérlegelésre azonban kizárólag abban az esetben van lehetősége a Be. 593. § (2) bekezdése alapján, ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg. Ekkor az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti. A másodfokú bíróság sem értékelheti azonban az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat [Be. 593. § (2) bekezdés].

[26] Hangsúlyozni kell azt is, hogy a másodfokú bíróságnak a felülbírálat során az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát elsődlegesen ki kell küszöbölnie, az elsőfokú ítélet hiányos indokolását pedig a másodfokú bíróság teljessé teheti (EBH2017.B.18.II.).

[27] Mindezek előrebecsátása azért vált szükségessé, mert jelen ügyben a tényállás részbeni megalapozatlanságát a másodfokú bíróságnak kellett kiküszöbölnie a Be. 593. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján. Az indokolási kötelezettség teljesítése csak megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében kérhető számon, azonban a megalapozottság és az indokolási kötelezettség nyilvánvalóan összekapcsolódik, hiszen az indokolásból derülhet ki az, hogy egy elfogadott bizonyítási eszközből származó bizonyítéknak is lehetnek olyan részei, amelyről az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzíti, hogy azt nem fogadja el [Kúria Bhar.III.1.436/2018/8. (EBH2019.B.9.)].

[28] A korábban hivatkozottak szerint az ügyiratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós, az ügyiratokban rögzített tartalma szerint vette figyelembe azt a bizonyítékot, amelynek hitelességét elfogadta és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Az elsőfokú ítéletből kitűnően az elsőfokú bíróság sértett³ és sértett¹ sértettek vallomásában foglaltakat alapvetően elfogadta a tényállás megállapításának alapjául, de csupán annyiban, amennyiben azokat más bizonyítékok alátámasztották, ami helyes gyakorlat. A bizonyítékok értékelésének ugyanis gyakran alkalmazott logikus módja az, hogy a bíróság valamely vallomásnak azon részeit fogadja el hitelesnek, amelyet az egyéb bizonyítékok is megerősítenek, a többit pedig elveti (BH2002.187.).

[29] Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy sértett¹ sértettet több, általa állított tény tekintetében nem találta szavahihetőnek, indokolása során nem számolt el azzal, hogy a sértett állításán kívül mi támasztja alá sértett¹ sértett két alkalommal történő elszökését a vádlottól, milyen bizonyítékok alapján rögzítette a sértett munkaidejét (hiszen arról még a sértett is ellentmondásosan nyilatkozott) és a nagyrészt szavahihetetlennek tekintett sértett vallomásán kívül mi alapján rögzítette a munkára, munkaidőre, fizetésre, szállásra, ellátásra vonatkozó megállapításait. sértett³ sértett vallomását is elfogadta a tényállás alapjául, de arra nem volt figyelemmel, ezért indokolásában ki sem tért rá, hogy e sértett vallomása szerint a szálláson, ellátáson kívül alkalmanként 5 000-6 000 forintot is kapott a vádlottól.

[30] Mindezekből következően iratellenességet okozott a sértettek vallomásainak azon részeinek a törvényi tényállásba emelése, amelyek az elsőfokú bíróság mérlegelése szerint ellentmondanak más elfogadott bizonyítékokkal, és az elsőfokú bíróság szerint is elfogadhatatlanok amiatt, hogy semmilyen hiteles bizonyíték nem támasztja alá [Be. 592. § (2) bekezdés c) pontja]. A másik oldalról hiányosságot jelentett az elfogadott tanúvallomásokban szereplő további releváns tényadatok rögzítésének elmulasztása.

[31] Elvárás ugyanis a vádlott terhére rótt bűncselekmény jellegéből fakadóan a tényállásban a sértett(ek) kiszolgáltatott helyzetével kapcsolatban jelentőséggel bíró tények (életkor, családi körülmények, szakképzettség, jövedelmi, vagyoni helyzet stb.) rögzítése, aminek elmaradása a tényállás hiányosságát eredményezi.

[32] Ezen túlmenően a törvényszék ítéletszerkesztési hiba következtében a tényállásban olyan a vádlott büntetőjogi felelősségével érintett bűncselekmény törvényi tényállási elemeihez kapcsolódó és a jogi indokolásba tartalmazó részeket rögzített, amelyek nem a vád tárgyává tett múltban lezajlott eseményeket, történéseket tartalmaznak, hanem azok jogi fogalmak, ezért azok a jogi indokolás részét képezik.

[33] A másodfokú bíróság ezen részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölve az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat tartalmazó ügyiratok alapján, illetve helyes ténybeli következtetés útján a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében mindhárom – A), B) és C) – tényállási pontot kiegészítette és helyesbítette, továbbá az A) pontbeli tényállást illetően a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával eltérő tényeket rögzített az alábbiak szerint.

[34] Az elsőfokú ítélet [11] bekezdésének 6-7.sorában rögzített utolsó mondatát mellőzi, emellett a második mondatának a 4-5. sorában található részét az alábbiak szerint egészíti ki: „..., aki felajánlotta neki, hogy ha helységebe költözik, akkor ott tud számára munkát biztosítani, *ennek fejében szállást és ellátást biztosít.*”

[35] A [13] bekezdést az alábbi mondattal egészíti ki: *sértett1 a számára lakhatásul szolgáló ingatlant bármikor elhagyhatta.*

[36] A [14] bekezdés túlnyomó része jogi indokolásba tartozik, emellett az itt rögzített történeti tények kiegészítésre is szorultak, így a [14] bekezdést az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti:

Az 1970-ben született, elvált családi állapotú, szakképzetlen sértett1 2021. évben hajléktalan volt, illetve alkoholista életmódot folytatott. Hajléktalan életvitele alatt kukázásból, kéregetésből élt és 5 felnőtt gyermekével sem tartott kapcsolatot. Terhelt1 vádlott sértett1 által végzett munkáért pénzbeli fizetést részére nem adott, hanem megállapodásuk szerint a vádlott az elvégzett munkáért cserébe sértett1nek szállást, legalább napi két étkezéssel járó élelemmel való ellátást, ezen túlmenően kávé, cigarettát és alkoholos italt biztosított.

[37] A [15] bekezdés 5-6.sorában rögzített – tanú4 tanú vallomásával ellentétes – utolsó mondatát mellőzi, emellett a 3-4. sorában írt második mondata helyett az alábbiakat

rögzíti: *sértett1 sértett pontosan meg nem határozható időben és mennyiségben dolgozott a vádlott részére.*

[38] A sértett aggályos vallomása mellett más bizonyítékkal alá nem támasztott [16] bekezdést teljes egészében mellőzi.

[39] A [17] bekezdés második mondatát teljes egészében mellőzi és ahelyett azt rögzíti, hogy *sértett1 sértettnek a Terhelt1 vádlotthoz való viszonya ambivalens.*

[40] A [20] bekezdést kiegészíti, annak első mondataként rögzíti: *sértett2 2020. októberében a 44. életévét betöltötte, munkahellyel, jövedelemmel, családi kapcsolatokkal nem rendelkezett.*

[41] A [26] bekezdését kiegészíti, e bekezdés első mondataként rögzíti: *Az 1961. évben született sértett3 szakképzetlen, nőtlen, gyermeke nincs.*

[42] A [26] bekezdés 3. mondatából – a 7. sorból – mellőzi azt, hogy „ugyanekkor pénzbeli fizetést nem”. A [26] bekezdést ezen túlmenően kiegészíti azzal, hogy *sértett3 sértett naponta kétszer egy órát dolgozott a vádlottnak, hétvégeken nem kellett dolgoznia. A vádlott sértett3 sértett részére az általa végzett munkáért cserébe szállást, teljes ellátást és bort is biztosított, illetve a sértett ezen kívül a vádlottól havi 5-6 000 Ft-ot is kapott.*

[43] A [28] bekezdésben írtak egyfelől a jogi indokolásba tartoznak, másfelől az ott írtak egyébként sem helytállóak, így e bekezdést az ítéltábla mellőzi.

[44] Ezen túlmenően a B) tényállási pont [22] bekezdése 3. sorában lévő egyik évszámot érintő elírást a Be. 453. § (6) bekezdése alapján kijavítja, miszerint *sértett2 sértett 2021. november 4. napjától dolgozott a cég1.-nél 2022. június 10. napjáig.*

[45] A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[46] Mindezen felül a másodfokú bíróság a vádlott személyi körülményeit érintő, amde a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írtak szerint nem a tényállás részét képező tények közül a jövedelmére vonatkozó megállapítást az ügyiratok és a vádlott e körben tett

nyilatkozata alapján akként helyesbíti, hogy *a töretlen csikók betörését követő viszonteladásból havonta 300 000 Ft összegű jövedelemre tesz szert, melyen túlmenően további ingatlanjainak bérbe adásából és állattenyésztésből származó, de pontos összegében nem ismert jövedelemmel is rendelkezik.*

[47] Ami a bizonyíték értékelő, mérlegelő tevékenységet illeti, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerint még elfogadható részletességgel és túlnyomórészt iratszerűen tartalmazza azon bizonyítékoknak a megjelölését, amelyekre a bíróság a döntését alapozta. A törvényszék mérlegelő tevékenysége formailag szabályos volt, indokolási kötelezettségét többségében kielégítő módon teljesítette, ennek keretében megvizsgálta és összevetette a rendelkezésre álló személyi és tárgyi bizonyítékokat és követhető érveléssel adott számot arról, hogy a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért fogadott el.

[48] Ugyanakkor a már fentebb írtak szerint sértett1 sértett vallomásainak – helyes gyakorlat szerint - azon részét fogadta el a tényállás megállapításának alapjául, amelyet más bizonyíték alátámasztott, megerősített, ennek ellenére nem tért ki arra, hogy sértett1 következtelen és ellentmondásos, ezért aggályos, így önmagában a tényállás megállapítására nem alkalmas vallomása mellett milyen egyéb bizonyítékokra alapította az A) pontbeli tényállásban rögzített egyes megállapításait. Ezen felül az A) és C) tényállási pontot érintően a bizonyítékok egymással való összevetése körében figyelmen kívül hagyta sértett1 és sértett3 tanúvallomásainak egyes ellentmondásban álló elemeit, emellett nem vonta le az abból adódó okszerű következtetéseket sem.

[49] sértett1 és sértett3 sértettek esetében az nem volt kérdés, hogy hajléktalanságuk, életmódjuk miatt, és mivel munkahellyel, jövedelemmel nem rendelkeztek, kukázásból éltek, ezért kiszolgáltatott helyzetben voltak. Ez a sértettek tanúvallomása mellett a vádlott vallomásával egyaránt igazolt tény. Ugyancsak az elsőfokú bíróság által előadott helyes indokok mentén igazolt az is, hogy Terhelt1 vádlott e sértettek számára munkát ajánlott, melynek cserébe részükre szállást, élelmet, alkoholt, cigarettát és kávé-t biztosított. sértett3 tanú vallomásával alátámasztotta az is bizonyított, hogy sértett3 sértettnek alkalmanként kisebb pénzösszeget is adott.

[50] Az elsőfokú bíróság maga is észlelte, hogy sértett1 tanúként tett vallomásai - valamennyi kihallgatása alkalmával - önellentmondásosak voltak a vádlottal való találkozásának körülményeit, helységi-be való kerülését illetően, illetve ezt a sértett a feljelentésében is ellentmondásosan idézte fel, azaz nyilatkozatai következtelenek voltak. Úgyszintén az őt állítólagosan ért bántalmazást és annak elkövetőit illetően is önellentmondásosan, következtelenül nyilatkozott.

[51] Az elsőfokú bíróság sértett1 azon állítását, hogy reggeltől estig kellett dolgoznia, egyrészt tanú2 tanú vallomásával látta megerősíteni, mivel e tanú beszámolója

szerint együtt fűrészelt sértett1 sértettel a szalagfűrészen, a fát utána bekuglizták; másfelől tanú1 tanúvallomásával, aki arra nézve nyilatkozott, hogy sértett1 többek között fát is vágott. A törvényszék kitért arra is, hogy emellett a helység1, helység1 alatti ingatlan megtekintéséről készült nyomozási feljegyzés és fényképmelléklete igazolta, hogy a vádlott rendelkezett szalagfűrésszel.

[52] Az elsőfokú bíróság azonban ezen álláspontjával összefüggésben több körülményt nem értékelt.

[53] tanú2 tanú ugyanis a bíróság előtti kihallgatása során valóban beszámolt arról, hogy sértett1 szalagfűrészen dolgozott („személy1vel” vágta a fát), de arra nézve, hogy ez mennyi időt vett igénybe, vallomást egyáltalán nem tett. tanú1 a bíróság előtti tanúkihallgatása alkalmával valóban azt adta elő, hogy minden nap dolgozni kellett reggeltől estig, hétköznapi és hétvégén is, ugyanakkor ezen állítását nem sértett1 munkavégzését illetően fogalmazta meg. E tanú nem is sértett1-vel dolgozott, hanem vele csupán egy házban lakott. Ezen körülményekből, illetve önmagában abból a tényből, hogy a vádlott ingatlanán feltalálásra került a szalagfűrész, nem következhet az a megállapítás, hogy sértett1 sértettet a vádlott minden nap, reggeltől estig dolgoztatta.

[54] Ezen túlmenően sértett1 tanúvallomása szerint sértett3-ak kellett reggeltől estig, hétvégeken is dolgoznia, ugyanakkor ezen állítását maga sértett3 sem támasztotta alá, sőt sértett1 állításával ellentétben arról számolt be, hogy naponta összesen két órát dolgozott és hétvégeken nem kellett dolgozni. Emellett mind sértett3, mind tanú2 tanúként úgy nyilatkozott, hogy sértett1 alkoholista volt, lopta a napot, kötözködött, a vádlottra panaszkodott, tőle pénzt követelt, mindig elégedetlen volt.

[55] Ezen felül az elsőfokú bíróság azon ténymegállapítását (elsőfokú ítélet [16] bekezdés), hogy sértett1 sértett két alkalommal gyalogosan elszökött a vádlottól, a sértett állításán kívül semmilyen más bizonyíték nem támasztotta alá, ilyenről senki nem tudott beszámolni, még célzott kérdésre sem. Ugyanakkor a vádlott és a sértett lakókörnyezetében élő azon falubeliek és a boltos, akik ismerték sértett1-t, őt valamennyien alkoholistának tartották, aki szabadon jött-ment a faluban, több személynek is vállalt pénzért munkát (tanú15-nek fát hasogatott, személy2 gereblyézett, fát vágott, személy3-nek fát vágott és disznók alól trágyázott), de valamennyi tanú egyöntetűen azt a vallomást tette, hogy sértett1 a pénzt itálra költötte, mindig részeg volt, sokuknak az elvállalt munkát teljes egészében nem végezte el, csak ígéretet, illetve a vádlott vallomásával egyezően felidéztek azt is, hogy a korábbi életéről is valótlannak, fellengzős történeteket mesélt (tanú10, tanú14, tanú15, tanú17, tanú16, tanú22, személy3 tanúk vallomásai). Mindezek bizonyítékok egyértelműen arra mutatnak, hogy sértett1 sértett – állításától eltérően – nem dolgozhatott reggeltől estig, minden nap a vádlottnak.

[56] sértett1 tanú vallomásának valóságtartalma értékelésekor az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az ukrán barátjaként emlegetett tanú4 tanú vallomása szerint sértett1 a vádlottól kapott pénzt a munkájáért, ezt látta is, csak sértett1 azt elitta, minden nap részeg volt.

[57] Összeségében egyetlen egy tanú sem támasztotta alá sértett1 munkavégzésének idejére vonatkozó ellentmondásos, következetlen állításait. Az elsőfokú bíróság indokolásából megállapítható mérlegelés iránya szerint az ítéltábla a részleges megalapozatlanságot így a fentiek szerint kiküszöbölte.

[58] Az ítéltábla osztotta a C) tényállási pont tekintetében azon fellebbviteli főügyészégi álláspontot, amely szerint az elsőfokú bíróság a rögzíthető tények körében nem volt figyelemmel arra, hogy sértett3 sértett a vádlott meg nem cáfoltt vallomása szerint csupán napi 2 órát dolgozott a vádlottnak és hétvégén dolgoznia nem kellett. A C) tényálláspontbeli cselekményt illetően az elsőfokú bíróság bár részleteiben is rögzítette sértett3 sértett azon beszámolóját, amely szerint napi 2 órát vett igénybe a vádlottnál végzett munkája, ami abból állt, hogy reggel és délután etette az állatokat, illetve volt, hogy fát fűrészelt, azonban arra nem tért ki határozatának indokolásában, hogy a sértett ezen állításával szemben – amely állítást egyébként a vádlott vallomása is alátámasztott – milyen körülményekből, tényekből következtetett arra, hogy a vádlott a sértett kiszolgáltatott helyzetével visszaélve rendszeres előnyszerzésre törekedett, vagy rendszeres anyagi előnyre tett szert, azaz a vádlott kizsákmányolási célzattal cselekedett.

[59] Összeségében tehát az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság a B) tényállási pont kapcsán okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, de az A) és C) tényállási pontot illetően a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése mellett a vádlott részéről rendszeres előnyszerzési célzat (kizsákmányolás) nem volt rögzíthető.

[60] Az irányadó A), B) és C) tényállási pontok alapján azt is meg kellett vizsgálni, hogy a vádlotti magatartás eredményeként a sértettek önrendelkezési joga csorbult-e. A törvényszéknek az ítélete [68]-[79] bekezdésében írt érveit a másodfokú bíróság is osztotta.

[61] A 2020. július 1. napjától, egyben az elkövetéskor is hatályos Btk. 192. § (2) bekezdés a) pontjában írt 'rendszeres előny szerzésére törekvés' célzatként való meghatározása a korábbi szabályozásban szereplő kizsákmányolási célzatot váltotta fel.

[62] A kizsákmányolás pontos definícióját az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2011/36/EU irányelv) és egyéb, az emberkereskedelem megelőzésére és leküzdésére vonatkozó nemzetközi dokumentumok (például a 2006. évi CII.

törvény az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről 2013. évi CVIII. törvény az Európa Tanács Emberkereskedelem Elleni Fellépéséről szóló Egyezményének kihirdetéséről) nem adják meg.

[63] A 2011/36/EU irányelv 2. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást, vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszermunkát, vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgaságot is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.

[64] A 2011/36/EU irányelv 2. cikk (4) bekezdés szerint az emberkereskedelem áldozatának a tervezett vagy megvalósított kizsákmányoláshoz adott beleegyezése nem vehető figyelembe, ha az (1) bekezdésben meghatározott elkövetési módok bármelyik alkalmazták, beleértve a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélést is. Ennek értelmében a kiszolgáltatott helyzetben lévő sértett a szabadságát, emberi méltóságát sértő cselekmény elkövetésébe érvényes beleegyezést nem adhat, beleegyezése az adott tevékenység végzéséhez – helyzetéből fakadóan – sosem lehet önkéntes (BH2020.30.), ekként a rábírás, ha az a törvényben meghatározott módok valamelyikén történik, megvalósulhat a sértett ellenkezésének hiányában, akár egyetértése mellett is.

[65] A rábírás, mint eszközcselekmény kapcsán kiemelendő, hogy a munkavégzésnek, a szolgáltatás nyújtásnak, a jogellenes cselekményeknek többszöri, rendszeres magatartásoknak kell lenniük, a rábírás ezek végzésére irányul. Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint a vádlottat nem alkalmi előny megszerzése motiválta, hanem az ingatlanjain és az állataival kapcsolatos munkáknak az elvégzéséből huzamos időn keresztül rendszeres bevétel megszerzése, így a célzat kapcsán a 'rendszeresség' bizonyított.

[66] Ahogyan arra a fellebbviteli főügyészség átiratában helyesen hivatkozott, a C) tényállási pont esetében a kizsákmányolás céljából történő elkövetés nem állapítható meg. Ehhez képest sem az ügyészi vád, sem az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból, főként a másodfokú bíróság által kiegészített tényállásból nem vonható le olyan további ténybeli következtetés, amiből a sértett3 sértett kizsákmányolásának célzata jöhetne szóba. A kiegészített tényállás szerint ugyanis a sértett teljes ellátást, illetve némi pénzt kapott a vádlottól. Emellett a helyesbített A) pontbeli tényállásból – sértett1 sértett – esetében sem vonható le olyan további következtetés, ami e sértett kizsákmányolása jöhetne szóba. sértett1 és sértett3 sértettek személyi körülményeiből nem következik automatikusan a kizsákmányolás.

[67] A C) pontbeli kiegészített tényállás szerint sértett3 sértett nem csupán szállást és teljes ellátást kapott a vádlottól fizetségként munkáért, hanem emellett 5 000-6 000 Ft-ot is.

Napi 2 óra munkavégzésért, szállás, télen tüzelő, teljes ellátás, bor és némi készpénz biztosítása pedig kizsákmányolásnak nem tekinthető.

[68] sértett1 sértett vonatkozásában nem volt megállapítható kétséget kizáróan az általa végzett munka mennyisége, időtartama. sértett1 sértett ugyan tett olyan vallomást, hogy reggeltől estig dolgoznia kellett, hétvégén is, mindezt sértett3cel együtt, akivel állatokat kellett etetni, kukoricát törni és sértett3nek sem volt szabadnapja. Ezzel szemben sértett3 a saját elmondása szerint csupán napi 2 órát dolgozott. Ahogyan arra az ítéltábla fentebb utalt, az eljárás során kihallgatott számos tanú, köztük tanú20, tanú19, tanú10, tanú14, tanú15, tanú17, tanú16, tanú22, személy3 valamennyien arról számoltak be, hogy a vádlott gyakorta jött-ment a faluban, mindig ittas volt, pénzt kért, azt pedig itálra költötte. Nyilvánvaló, amennyiben sértett1 sértett reggeltől estig dolgozott volna, mint ahogyan azt állította, abban az esetben a falubeli emberek nem látták volna a faluban jönni-menni.

[69] Emellett maga sértett3 és tanú2, akik szintén a vádlottnál dolgoztak ez időben, olyan vallomást tettek, hogy sértett1 csak „lopta a napot”, kávé, cigarettát, pénzt követelt, alkoholista volt és kötözködős. tanú2, sértett3, tanú1 vallomása alapján megállapítható volt, hogy a munkáért cserébe szállást kapott (ami sértett1 feljelentésében foglaltaktól eltérően nem istálló volt, és ezen állítását a nyomozati iratok között rendelkezésre álló, az ingatlanról készült fényképfelvételek is megcáfolják), emellett teljes ellátásban (ami legalább napi kétszeri, elegendő mennyiségű étkezést takart) részesült, illetve kávé, cigarettát és alkoholt is kapott.

[70] Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy 2020-ban 107 065 Ft, 2021-ben 111 321 Ft volt napi 8 órás munkavégzést tekintve a nettó minimálbér, így sértett1 sértett által végzett, de pontosan meg nem határozható tartamú, mennyiségű munkáért cserébe a vádlott által biztosított szállás, teljes ellátás, kávé, cigaretta, alkohol mellett nem állapítható meg, hogy a vádlott a kiszolgáltató helyzetben lévő sértett1 sértett helyzetének kihasználásával anyagi előnyre tett szert.

[71] Az elsőfokú bíróság maga a [64] bekezdésében is azt rögzítette, hogy sértett1 és sértett3 sértettek esetében számszerűen nem határozható meg a vádlottnál realizálódott előny összege. Ugyanakkor tévesen azt rögzíti, hogy naponta kb. 10-15 000 Ft kiadást jelentett volna a vádlottnak ez a munka, ami megalapozott állításnak nem tekinthető a fentebb rögzített összegű minimálbér mellett. A 10 000-15 000 Ft-os kiadásra vonatkozó érvelés helyességét cáfolja személy4 és tanú4 tanúk vallomása is, akik ugyanilyen munka végzéséért ezidőben napi 8 000 Ft-ot kaptak.

[72] Emellett az irányadó tényállásból az sem volt megállapítható, hogy a vádlott sértett1 vagy sértett3 sértetteket a lakhatási, munkavégzési körülményeik, a munkavégzés díjazása és saját részesedése tekintetében megtevéstette volna.

[73] A fentiek szerint tehát sem az A), sem a C) tényállási pontban nem volt kétséget kizáró bizonyossággal megállapítható, hogy a vádlott az ott írt sértetteket rendszeres előnyszerzés céljából megtevesztéssel vagy kiszolgáltatott helyzetüket kihasználva bírt volna rá a munkavégzésre. Ezzel szemben a B) tényállási pontban írt cselekményt illetően egyértelmű, hogy a vádlott sértett² sértett kiszolgáltatott helyzetével visszaélve, a kiszolgáltatott helyzet okán megbillent viszonyrendszerben bírta őt rá a munkavégzésre. E rendszeres tevékenység folytatására a vádlott által meghatározott keretek között került sor, azaz a vádlott rendelkezése szerint a sértett a munkabérének teljes egészét a vádlott rendelkezésére kellett bocsátania, ami pedig egyértelműen tényállásszerű magatartásnak minősül.

[74] A fentiek következtében a vádlott cselekményét illetően a Btk. 192. § (5) bekezdés d) pontja szerinti - több ember sérelmére elkövetés - minősítő körülmény nem állapítható meg, ezért a vádlott cselekménye helyesen a Btk. 192. § (2) bekezdés a) pont utolsó fordulata szerint minősül.

[75] A Btk.-nak a jelenleg, azaz az elbíráláskor hatályos rendelkezései nem biztosítanak enyhébb elbírálást a vádlott számára, illetve a később kifejtettek szerinti joghátrányt (pénzbüntetést) illetően a Btk. 50. § (3) bekezdésének az elkövetéskor hatályos rendelkezése az egy napi tétel összegét legalább ezer, legfeljebb ötszázezer forintban, míg a jelenleg hatályos rendelkezése legalább ezeröt száz, legfeljebb hétszáznyolcvanezer forintban rendeli meghatározni, ezért a másodfokú bíróság a Btk. 2. § (1) bekezdése nyomán a főszabály szerint irányadó elkövetéskori rendelkezéseket alkalmazta.

[76] A kiszabott büntetés súlyosítására irányuló ügyészégi fellebbezés részben alaposnak mutatkozott, illetve a védő másodlagosan előterjesztett, a büntetés enyhítését célzó fellebbezése is eredményre vezetett.

[77] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel, azonban az emberkereskedelem alapeseti minősítése következtében a három személy sérelmére történő megvalósítás a súlyosító körülmények köréből nyilvánvalóan mellőzésre szorult. További enyhítő hatású tényezőt jelent a 2022. június 10. napján befejezett cselekmény elkövetése és elbírálása között bekövetkezett időmúlás, bár csekélyebb mértékben.

[78] A vádlott esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés mértékének meghatározására csupán a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerülhetett sor, hiszen az elsőfokú ítéletben írt minősített esetű bűncselekmény büntetési tétele kerete 5-10 évig terjed.

[79] A megváltozott minősítés folytán a vádlott bűnösségével érintett emberkereskedelem és kényszermunka büntette (annak alapesete) 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, melynek törvényi középértéke 5 év.

[80] A kedvező személyi körülményekkel bíró, büntetlen előéletű vádlott esetén a cselekmény enyhébb minősítése és annak konkrét tárgyi súlya miatt az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzottan súlyosnak mutatkozott. A helyesbített, illetve részben kiegészített bűnösségi körülményeket értékelve az ítéltábla álláspontja szerint a törvényi minimum szerinti 2 év szabadságvesztés büntetés megfelelően szolgálja a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat, az tettarányos és kellően kifejezi az egyéniesítést is.

[81] A rendezett életvitelű, büntetlen előéletű vádlott esetében továbbá megalapozott az a feltevés, hogy a büntetési célok vele szemben a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetők, ezért a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette és a próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdése szerint irányadó tartamon belül a maximális 5 évben rögzítette, figyelemmel az elkövetett cselekmény jellegére illetve szem előtt tartva a Kúria 55. BK vélemény II.1.pontjában és II.2.a) pontjában, valamint a III. pontjában írtakat is.

[82] Az ilyen jellegű bűncselekmények megelőzése alapvető társadalmi érdek, így a másodfokú bíróság nagy jelentőséget tulajdonított az általános megelőzés szempontjainak is, mely társadalmi érdekhez a büntető bíróság ítélete is segítséget nyújthat, jelezve a társadalom felé, hogy az ilyen súlyos bűncselekményt elkövetőnek a törvény szigorával kell számolni.

[83] Tekintettel arra, hogy a vádlott a bűncselekményt haszonszerzés végett követte el és jövedelmi, vagyoni viszonyai ezt megengedik, az ítéltábla a Btk. 50. § (2) bekezdésében írtak nyomán a törvény kötelező rendelkezésére figyelemmel őt pénzbüntetésre is ítélte. A törvényi keretek közötti, jelen másodfokú ítélettel kiszabott pénzbüntetés mértékének meghatározása során az ítéltábla a tényleges napi tételszámot a bűncselekmény tárgyi súlyához, míg az egynapi tételnek megfelelő összeget a vádlott vagyoni-jövedelmi viszonyaihoz igazította. A pénzbüntetés meg nem fizetés esetén alkalmazandó jogkövetkezmény rögzítése a Btk. 51. §-án alapul.

[84] Ekként a súlyosításra irányuló ügyészégi fellebbezés a szabadságvesztés melletti további büntetés kiszabásának körére korlátozva eredményre vezetett.

[85] A közügyektől eltiltás Btk. 61. § (1) bekezdésében írt törvényi feltétele már nem állapítható meg maradéktalanul, ezért a másodfokú bíróság a mellékbüntetés mellőzéséről is rendelkezett.

[86] A vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén, tehát a büntetés végrehajthatóvá válásakor és tényleges végrehajtásakor a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján bocsátható feltételes szabadságra, legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően.

[87] Feltételes szabadságvesztés esetén a 8/2015. (IV.17.) AB határozat értelmében hivatalból vizsgálándó az előzetes mentesítés lehetősége. A Btk. 102. § (1) bekezdése szerinti előzetes mentesítés alkalmazásának kettős feltétele van: az objektív oldal a szabadságvesztés kiszabása, melynek végrehajtását a bíróság felfüggesztette, a másik bírói mérlegelést igénylő feltétele pedig a terhelt érdemessége.

[88] Az érdemesség megítélésénél jelentőséggel bír a bűncselekmény tárgyi súlya, az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka. Az érdemesség megítélésénél értékelni kell a bűncselekmény jellegét, az elkövető személyét, a bűnösség fokát, a feltárt bűnösségi körülményeket és mindazokat az alanyi körülményeket, amelyek a vádlott előéletéhez, életviteléhez kapcsolódnak. E részben fontos támpontot ad az ítélkezési gyakorlat, a közétett eseti, precedens jellegű Legfelsőbb Bírósági, illetve kúriai döntések.

[89] Jelen esetben a vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya és jellege nem áll összhangban az előzetes bírósági mentesítéssel. Az enyhítő tényezőket a bíróság pedig megfelelően értékelte akkor, amikor vele szemben feltételes elítélést és nem végrehajtható büntetést szabott ki. A tárgyi oldalú tényezők folytán a bírói gyakorlat nem alkalmazza az előzetes mentesítést, amitől eltérni nincs megfelelő indok még a kedvezőnek mondható személyi körülmények ellenére sem. A bírói gyakorlat szerint az előzetes mentesítés ugyanis rendkívüli intézmény (BH1996.510.).

[90] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó rendelkezések közül törvényes döntés született a feltételes szabadáságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára, a vagyoneklobzásra, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, és a bűnügyi költségre vonatkozóan is.

[91] A fellebbviteli főügyészség indítványától eltérően a jelen eljárásban a Btk. 74/A. § (2) bekezdés c) pontja szerinti ún. kiterjesztett hatályú vagyoneklobzás kérdésében bizonyítás felvétele mellett lehet arról megbizonyosodni, hogy a vádlott által 2019. január 22. napján adásvétel útján megszerzett, majd fia részére elajándékozott helység¹, Rákóczi u. 71. szám alatti ingatlan vonatkozásában a vagyoneklobzás feltételei [a Btk. 75. § (1) bekezdés a)

pontjára is figyelemmel] fennállnak-e, így e kérdésben egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban lehet dönteni.

[92] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fentiek szerinti részében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[93] A vádlott időközben megváltozott személyazonosító okmányának számát a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja alapján rögzítette a másodfokú bíróság.

[94] A Btk. 192. § (5) bekezdése szerinti több ember sérelmére történő elkövetés törvényi egységet eredményező összefoglalt bűncselekmény, ezért – hasonlóan a folytatólagos egységbe tartozó cselekményekhez – amennyiben a bíróság egyes részselekményeket a törvényi egységből kirekeszt, az adott részselekmény tekintetében a megállapítotthoz képest eltérő döntést hoz, nem eredményez a harmadfokú eljárás szempontjából ellentétes döntést, így a másodfokú ítélet nem minősül a harmadfokú eljárás lehetőségét megteremtő, a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott ellentétes döntésnek (Kúria Bpkf.III.1.300/2019., BH2020.67.).

Debrecen, 2026. február 18.

Dr. Elek Balázs s.k.

a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s.k.

Dr. Sörös László s.k.

előadó bíró

bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 2.B.190/2024/49. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.522/2025/18. számú ítéletében foglalt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. február 18.

Dr. Elek Balázs s.k.

a tanács elnöke